

ሓፈሳዊ ሓበሬታ ብዛዕባ ክታቦት ኮቪድ-19

ካብ ታሕሳስ 2020 ኣብ ስዊዘርላንድ ኣንጻር ኮቪድ-19-ቫይረስ ክትኸተብ ትኽእል። ኣብዚ ቀንዲ ኣገደስቲ ሕቶታትን መልስታትን ብዛዕባ እቲ ክታቦት ክትረኽቡ ኢኹም።

ነብስና ከምኡ ክንከላኽል ኢና።

እቲ ክታቦት ይሰርሕ ድዩ፣ እቲ ክታቦት ድማ ውሑስ ድዩ፣ እወ። ክታቦት ኣንጻር ኮቪድ-19-ቫይረስ ይሰርሕ እዩ። እቲ ክታቦት ውሑስ እዩ። ናይ ስዊዘር ትካል ናውቲ ፈውስታት Swissmedic ነዚ ኣዕርዩ መርማርዎ ኔሩ። ሽዑ ነቲ ክታቦት ኣፍቂዱ ኔሩ።

እቲ ክታቦት ኣብ ብዙሓት ኣሻሓት ሰባት ተመርማሩ ኔሩ። እቶም መጽናዕታት ንዝስዕብ ዩርእዩ፣ እቲ ክታቦት ይሰርሕ'ዩ እቲ ከምኡ ድማ ውሑስ እዩ። ዋላ ንእርግ ዝበሉ ሰባት ከምኡ'ውን ንቅድመ-ሕመማት ዘለዎም ሰባት።

እቲ ክታቦት ክሰብ ብርቱዓት ጉድናውያን ሳዕቤናት ኣይበጽሑን እዩ። እዚ ብመጽናዕታት ክሰብ ሕጂ ተራእዩ። Swissmedic ንውሕስነት ክታቦት ከምኡ'ውን እቲ ክታቦት ማዕረ ክንደይ ከም ዝሰርሕ ቀዲሉ ይቆጻጸር።

ኣገዳሲ፡- ርክሳ ናይ ብርቱዓት ጉድናውያን ሳዕቤናት ድሕሪ'ቲ ክታቦት ኣዘዩ ንኡስ እዩ። ርክሳ ናይ ሓደ ብርቱዕ ሕመም ድሕሪ ልቦዳ ምስ ኮሮናቫይረስ ኣጸቢቐ ይዓቢ። ስለዚ እቲ ፈደራላዊ ቤትጽሕፈት ጥዕና (BAG) ንገሊኡም ሰባት ንክኸተቡ ይመኽሮም እዩ።

መን ክኸተብ ኣለዎ፡

ብBAG እቶም ዝስዕቡ ሰባት ክኸተቡ ኣለዎም፡

1. ብፍላይ ዝተደንገቱ ሰባት ከም እርግ ዝበሉ ሰባት ከምኡ'ውን ቅድሚኡ ሕመም ዝነበሮም ሰባት። ኣገዳሲ፡- ጥንሳት ኣንስቲ ብፍላይ ካብቶም ኣብ ድንገት ዘለው ሰባት እዩን። ግና ንሳተን ክኸተብ የብለንን።
2. ምስ ተሓክምቲ ርክብ ዘለዎም ሰራሕተኛታት ናይ ሆስፒታልን መዕቆቢታትን። ከምኡ'ውን እቶም ብፍላይ ንዝተደንገቱ ሰባት ዝኣልዩ ሰባት።
3. ብሕልፊ ምስ ኣብ ድንገት ዘለው ሰባት ኣብ ማዕረ ገዛ ዝነብሩ ሰባት።
4. ተቐመጥቲ ናይ ኣዘዩ ላዕላዊ ርክሳ ልቦዳ ዘለዎም ቤት-ዕዮታት፣ መቐመጫታትን መንበሪ ጉጅለታትን። ንኣብነት ቤት-ዕዮታት ወይ መንበሪ ገዛታት ናይ ስንኩላት። ከምኡ ድማ ሰራሕተኛታት ካብዚኡም ቤት-ዕዮታት፣ መንበሪ ገዛታትን መንበሪ ጉጅለታትን።
5. ኩሎም ካልኣት ክኸተቡ ዝደልዩ ብጽሓት/ዓባይቲ።

እንተላይ ኮቪድ-19 ዝነበሮም ሰባት ክኸተቡ ይኽእሉ። ግና ቅድም ስለስተ ኣዋርሕ ድሕሪ'ቲ ልቦዳ ክትኸተቡ ይግብኣኩም።

ኣገዳሲ፡- ልዕል ዝበለ ረስኒ ኣለኩም ዶ፣ ሓሚምኩም ዲኹም፣ ጽቡቕ ኣይስምዓኩምን ድዩ፣ ወይ ንውጽኢት መርመራ ኮሮና ትጽቦዩ ኣለኹም ዶ፣ ወይ ኣብ ግለላ ወይ ውሽባ ኣለኹም ዶ፣ ሽዑ እቲ ክታቦት ሕጂ ኣይትግበሩ። እቲ ቆጻራ ክታቦት ቀይርዎ ኢኹም። እቲ ክታቦት ግና ብዝተኸለኩም ኣብ ቀረባ ግዜ ግበሩ።

መን ክኸተብ የብሉን፡

እቲ BAG ዝስዕቡ ሰባት ክኸተቡ የብሎምን እዩ ዝመኽር፡

- ኣብ ሓደ ባእታ ክታቦት ብርቱዕ ዝበለ ኣለርጂ ዘለዎም ሰባት (ብሕልፊ ኣብ Polyethylenglykol (PEG))
- ጥንሳት ኣንስቲ። ክሰብ ሕጂ መጽናዕታት ብዛዕባ ክታቦት ናይ ጥንሳት ኣንስቲ የለውን። ስለዚ እቲ ክታቦት ኣብ ጥንሳት ብኸመይ ሳዕቤን ከምዘለዎ ኣይፍለጥን እዩ። ወይ ኣብቲ ዘይተወልደ ቆልዓ።
- ትሕቲ 16 ዘዕደሙ ቆልዑትን መንእሰያትን። ክሰብ ሕጂ መጽናዕታት ብዛዕባ ክታቦት ናይ ትሕቲ 16 ዘዕደሙ ሰባት የለውን። ስለዚ እቲ ክታቦት ኣብ ትሕቲ 16 ዘዕደሙ ቆልዑትን መንእሰያትን ብኸመይ ሳዕቤን ከምዘለዎ ኣይፍለጥን እዩ።

ኣበይን መዓስን ክትኸተቡ ትኽእሉ፡

እቶም ክፍለ-ሃገራት ንምኽታብ ተሓተትቲ እዮም። ሓበሬታ ብዛዕባ ክታቦት ኣብ ክፍለ-ሃገር St.Gallen ኣብ www.kssg.ch ክትረኽቡ ኢኹም። እንተላይ ሓኪምኩም ክትሓቱ ትኽእሉ ኢኹም። ወይ ኣብ ቤት-መድሃኒትኩም ክትሓቱ ውን ትኽእሉ።

እቲ ክታበት ከመይ ይሰርሕ፡
መርፍእ ኣብ ላዕላዎይ ምናት ክትወሃቡ ኢኹም።

ክንደይ ግዜ ክትኸተቡ ኣለኩም፡
2 ክታበታት የድሊ። ዳርጋ 4 ሰሙናት ድሕሪ'ቲ 1ይ ክታበት ምስሓለፉ ነቲ 2ይ ክታበት ክትገብሩ ይግብኣኩም።

ኣገዳሲ፡- ንክልተኦም ክታበታት ግበሩ። ጥራይ ሽቡ ብዝበለጸ ተኻላኪልኩም ኢኹም።

እቲ ክታበት ብኸመይ ድዩ ዝከላኸል፡
እቲ ክታበት ንነብስኹም ኣንጻር'ቲ ቫይረስ ኣብ ምቕላስ ይሕገዝ እዩ። ኣካላትኩም ኣንጻር ኮቪድ-19 ዝኸውን ሓለዎ የማዕብል። ነብስኹም ነዚ ግና ሓደክልተ ሰሙናት ግዜ የድልዮ።

ዳርጋ 1 ሰሙን ድሕሪ'ቲ 2ይ ክታበት ኣካላትኩም ኣንጻር ኮቪድ-19 ዝኸውን ሓለዎ ኣማዕቢሉ። ካብ ሕጂ ንዩው ርክሳ ኮቪድ-19 ንክትሓሙ ኣዘዩ ንኡስ እዩ።

ኣገዳሲ፡- ዋላ ድሕሪ'ቲ ክታበት ነዚኦም ሕጋጋት ተኸተልዎም፣ ኣእዳውኩም ተሓጸቡ። ማስክ ተኸደኑ ኢኹም። ከምኡ'ውን ርሕቐት ግደፉ። ምኽንያቱ ገሊኦም ሰባት ሸሕ'ኪ እንተ ተኸቲቦም ገና ኮቪድ-19 ክሓሙ ይኸእሉ። ግና እቶም ዝተኸተቡ ሰባት ዝበዝሕ ግዜ ብብርቲዕ ኣይክሓሙን እዮም።

ዝያዳ ሓበሬታ ብዛዕባ ሳዕቤን ክታበት ደሊኹም ዶ፡ ሽቡ ኣብዚ መርበብ ኢንተርነት ረኣዩ፡ www.bagcoronavirus.ch/mrna።

እቲ ክታበት ንክንደይ ግዜ ክከላኸል ድዩ፡
እዚ ገና ኣይፍለጥን እዩ። እቶም ሰናዕቲ ናይቲ ባእታ ክታበት ግን ነዚ ይምርምርዎ ኣለው። እቲ BAG ምናልባት ኣብ ገላ ግዜ 3ይ ክታበት ንክግበር ክመኽር'ዩ።

በቲ ክታበት ኮቪድ-19 ክትወሃቡ ትኸእሉ ዶ፡
ኣይፋል። በቲ ክታበት ኮቪድ-19 ክትቕበሉ ኣይትኸእሉን ኢኹም። ኣብቲ ባእታ ክታበት ኮሮና-ቫይረሳት የለውን።

እቲ ክታበት ጉድናውያን ሳዕቤናት ኣለውዎ ዶ፡
ዝኸነ ክታበት ጉድናውያን ሳዕቤናት ክህልዎ ይኸእል። ዝበዝሕ ግዜ እቶም ጉድናውያን ሳዕቤናት ግና ድኹማት እዮም። እዞም ጉድናዊ ሳዕቤናት ዝበዝሕ ግዜ ከኣ ቀልጢፎም ክሓልፉ።

- ኣየኖት ጉድናዊ ሳዕቤናት ክህልዉ ይኸእሉ፡
እዚኦም ጉድናዊ ሳዕቤናት ብዙሕ ግዜ ኣለው፡
- ኣብቲ እቲ መርፍእ ዝተወግኣሉ ቀይሕ ክኸውን፣ ከቕንዙ ወይ ክሓብጥ እዩ።
 - ቃንዛ ርእሲ
 - ድኻም
 - ቃንዛ ኣብ ጭዋዳታትን ኣብ መሓውራትን
 - ሓፈሻውያን ምልክታት ከም ምንቅጥቃጥ ቁሪ ወይ ቅልል ዝበለ ረስኒ

እዚኦም ጉድናውያን ሳዕቤናት ኣካላት ነዚ መከላኸሊ ኣንጻር ኮቪድ-19 ከምዝሃንጹ የርእዩ እዮም።

ብርቱዓት ጉድናውያን ሳዕቤናት ኣዘዮም ስሕት ኢሎም ተራእዮም። ካብቶም ብርቱዓት ጉድናውያን ሳዕቤናት ንኣብነት ከቢድ ናይ ኣለርጂ መልሲ እዩ። ሽቡ ድሕሪ'ቲ ክታበት ክሰብ ሕበጥ፣ ምቕያሕ፣ ስሓ ወይ ክሰብ ጸገማት ምስትንፋስ ክበጽሕ እዩ። ከምዚ ዚኣመሰሉ ምልክታት ኣለውኹም ዶ፡ ሽቡ ምስ ሓኪምኩም ብዝቐልጠፈ ተዘራረቡ ኢኹም።

እዞም ጉድናውያን ሳዕቤናት ንክንደይ ግዜ ክጸንሑ ይኸእሉ፡
ብልምዲ እዞም ጉድናውያን ሳዕቤናት ድሕሪ ሓደክልተ መዓልታት ክሓልፉ እዮም። ድሕሪ ሓደ ሰሙን ገና ጉድናውያን ሳዕቤናት ኣለውኹም ዶ፡ ወይ እቶም ጉድናውያን ሳዕቤናት እናገደዱ ይኸዱ፡ ወይ ትስክፉ ዲኹም፡ ሽቡ ምስ ሓኪምኩም ተዘራረቡ ኢኹም።

ድሕረ'ቲ ክታበት እንታይ ክትገብሩ ኣለኩም፡

እቲ 1ይ ክታበት ተዋሂብኩም ዲኹም፡ ሽዑ ብቐጥታ ቆጶራ ነቲ 2ይ ክታበት ግበሩ። ዳርጋ 4 ሰሙናት ድሕረ'ቲ 1ይ ክታበት ምስሓለፉ ነቲ 2ይ ክታበት ክትገብሩ ይግብኣኩም።

ኣገዳሲ፡- ዋላ ድሕረ'ቲ ክታበት ነዚኣም ሕጋጋት ተኸተልዎም፡ ኣእዳውኩም ተሓጸቡ። ማስክ ተኸደኑ ኢኹም። ከምኡ'ውን ርሕቐት ግደፉ። ተኸቲብኩም ኔርኩም። ንካልኣት ሰባት ምስ ኮቪድ-19 ብዝኸነ ክትልብድዎም ትኸእሉ ዶ፡

እዚ ገና ኣይፍለጥን እዩ። ግና ሽሕ'ኪ ክታበት እንተገበርኩም ናይ ኮቪድ-19 ልቦዳ ክትቐበሉ ትኸኑ። ግና ንክትሓሙ ዝኸነ ተኸእሎ ዳርጋ የለን። ወይ ጥራይ ቅልል ዝበሉ ምልክታት ክትቐበሉ ኢኹም። ግና ምናልባት ንካልኣት ሰባት ምስቲ ቫይረስ ክትልብዱ ትኸእሉ ትኸኑ። ስለዚ ዋላ ድሕረ'ቲ ክታበት ነዚኣም ሕጋጋት ተኸተልዎም፡ ኣእዳውኩም ተሓጸቡ። ማስክ ተኸደኑ ኢኹም። ከምኡ'ውን ርሕቐት ግደፉ።

እቲ ክታበት ክትከፍልዎ ኣለኩም ዶ፡

ኣይፋል። እቲ ክታበት ነጻ እዩ።

እቲ ክታበት ወለንታዊ ድዩ፡

እው። ክታበታት ኣብ ስዊዘርላንድ ወለንታውያን እዮም።

ዝያዳ ሓበሬታ ብዛዕባ ክታበት ኮቪድ-19 ደሊኹም ዶ፡

ዝያዳ ሓበሬታ ኣብ ሞርበብ ኢንተርነት ናይ ፈደራላዊ ቤትጽሕፈት ጥዕና ክትረኽቡ ኢኹም፡ www.bag-coronavirus.ch/impfung።

እንተላይ ንስልኪ ሓበሬታ ፈደራላዊ ማንግስቲ ክትድውሉ ትኸእሉ፡ 058 377 88 92።

ወይ ከኣ ንሓኪምኩም ደውሉላ / ደውሉሉ ኢኹም።

ዋላ ኣብቲ ቤት-መድሃኒት/ፋርማሲ ዝያዳ ሓበሬታ ክትወሃቡ ኢኹም።